

"מה אש"ב"

"כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

גיליון 49

פרשת לך-לך

אוצרי הפרשה

ת"א	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
16:26	17:16	17:50	

למה ישמעאל נקרא בשם זה?

"ויקרא אברם שם בנו אשר ילדה הגר ישמעאל" אומר ה'פרקי דרבי אליעזר': "ולמה נקרא שמו ישמעאל? שעתידי הקב"ה לשמוע את נאקת העם, ממה שעתידי בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים", אתם יודעים מה הפירוש נאקה? זעקה של כלות הכוחות, שכיבי האנרגיה האחרונים... למה? מה הוא הולך הישמעאל הזה באחרית הימים? שלוש מלחמות של מהומה עתידיים בני ישמעאל לעשות בארץ באחרית הימים, שנאמר "מפני חרבות דדו" ואין חרבות אלא מלחמות, עם ישראל יהי נודד בתוך ארצו מפני מלחמות שיעשו הישמעאלים ימ"ש כאן בארץ הקודש באחרית הימים... אחת ביער מפני הרב נטושה, ואחת בים מפני קשת דרוכה, ואחת בכרך גדול שברומי שהוא כבד משניהם, המהומה הראשונה שישמעאל יעשה תהיה דווקא ביער, אנשים יהיו נודדים ממקום למקום, אין להם בית... ולמה? מפני חרב נטושה, מה עשה ישמעאל? אמר, אנשכנו נשיכת חמור, מה ההבדל בין נשיכת חמור לנשיכת כלב, נשיכת כלב כואבת, אבל נשיכת חמור גם שוברת את העצמות, נשיכת החמור מזיקה את עצמיותו של הגוף, כמו הסכינים, אבל הם לא רק חמורים, רבנו בחיי כותב שישמעאל זו אמה של מזל עקרב, ובאיזה חודש שולט מזל עקרב? חשו! הוא החודש של מזל עקרב, והוא גם החדש של המים הזדוונים, כי בחשוון היה מבול, "לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם, אזי המים שטפנו... המים הזדוונים",

אומר רבי חיים ויטאל, ה'אדם' הקם עלינו זה הוא ישמעאל, ישמעאל הוא גם עקרב, וגם יש לו מזל בחודש חשוון, ומה בין נשיכת החמור לנשיכת העקרב? החמור שובר את העצמות-הוא מכלה את הגוף, אבל העקרב עוקץ עקיצה קטנה בגוף, לכאורה אין נזקים כבדים, אבל הרעל שלו מכלה את הנפש, נראה שהחמור הבין שאפילו כלב לא נושך אם הוא הולך למות, הם נטשו את החרב ועברו לעקוץ עקיצת עקרב בחודש חשוון, הם שורפים את היערות כי כבר נמאס להם לשבר לנו את הגוף, והם רוצים עכשיו לכלות את הנפש, הם רוצים נאקות זה טוב בשבילם, אבל מה לנו?

מספרת הגמרא שפעם אחד הלך רבה בר בר חנה במדבר עם סוחר ישמעאלי, אמר לו ישמעאלי "בוא ואראה לך את הר סיני", הלכו לשם וראו שמקיפים את ההר עקרבים בגודל של חמורים, ורבה בר בר חנה שמע בת קול שאומרת "אוי לי שנשבעתי, ועכשיו שנשבעתי מי מפר לי?", ורבה בר בר חנה לא הפר את השבעה משום שסבר שהשבעה הייתה אותה שבועה שנשבע ה' שלא יביא עוד מבול לעולם, אבל למה הקב"ה רוצה לחזור ולהביא מבול לעולם? מפני חרב נטושה! כשיעקב נותן במתנה את שכם ליוסף הוא אומר לו כיצד הוא כבש אותה "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי", ומבאר רש"י: בחכמתי [כנגד החרב], ובתפלתו [כנגד הקשת], אם עם ישראל נוטש את החרב המסמלת את חכמת התורה, אם הוא יורד מהר סיני, מחכים לנו למטה ישמעאלים, אבל לא סתם ישמעאלים, אלא עקרבים בגדל של חמורים, מדוע? כי "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי", כל העולם כולו נברא בשביל שם ישראל יקים את התורה, ואם הוא לא ממלא את תפקידו, ממילא העונש הראוי הוא כיליון כפול של נשיכת חמור ועקיצת עקרב- כיליון הגוף וכיליון הנפש, אבל מאחר שהקב"ה כבר נשבע שהוא לא יביא מבול לעולם, הוא שולח לנו את ישמעאל, תבינו לא מדבר רק על אנשים שרוחקים מתורה ומצוות, תארו לעצמכם שנשיא ארה"ב החדש יריע ב'חצוצרה', יכריז על כינוס מסיבת עיתונאים מחר בבוקר, יש לו הודעה חשובה ביותר!!! כמה אנשים יהיו מרותקים באותה שעה לנאום שלו? מאות מיליונים, ואולי אפילו מיליארדים, מדוע? כי נשיא ארה"ב הוא אדם בעל חשיבות גדולה מאוד, ולפעולות שלו יש השפעה כמעט על כל העולם ועל האנשים החיים בו, הוא עולה על הבימה ומכריז לכל העולם "אני מתפטר!..... כולם יתמהו....."

אבל אם יהודי מחליט לצאת לבלות במקום ללמוד עכשיו תורה, זה שגוען הרבה יותר גדול, ההשפעה שיש ליהודי שלומד תורה על כל העולם היא הרבה יותר גדולה מנשיא ארה"ב!!!!!! הקב"ה נתן לכל יהודי חרב- לכל אדם יש תורה שהיא שלו, ואתה הוא צריך לגלות, אם רק ימשיך לאחוז בה, אבל אם נוטשים את החרב, ישמעאל עושה מהומה ביער. (אפריון שלמה)

שו"ת "מה אש"ב"

דרה"ג יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בבית הוראה "ביע אומר"

שו"ת - מהלכות "ע"ב"ת" (המשך דיני קידוש)

מה הוא סדר הקידוש על הפת?

אדם שמקדש לביל שבת על הפת קודם הקידוש יטול ידיו ויברך "על נטילת ידיים", וישב במקומו, ויאמר "ויכולו וכו'. בעוד הפת מכוסה, ואחר כך יגלנה, ויניח שתי ידיו על הפת, ויברך המוציא וברכת הקידוש, ובוצע ואוכל, (בן איש חי בראשית שנה שנייה אות כח).

מה הדין באדם אין לו לא פת ולא יין לקדש, מה יעשה?

אדם שאין לו לא פת ולא יין לקדש, אינו יכול לומר את ברכת הקידוש לבדה, אלא יצא חובת קידוש מהתורה, בתפילה, (חזון עובדיה שבת חלק ב עמ' עה וכן הליכות עולם חלק ג עמ' ו).

ואם רוצה לקדש על פירות או מאכלים אחרים, אינו רשאי לומר עליהם את ברכת הקידוש, (חזון עובדיה חלק ב עמ' עז), ומכל מקום מי שאין לו לא יין ולא פת לקידוש, אינו צריך להיות בתענית, אלא אוכל ושותה ללא קידוש, (שם בעמ' עז).

איך מצוות קידוש לביל שבת צריכה להיעשות בעמידה או בישיבה?

כתב בספר הפרדס הגדול לרש"י (ס"ו - א), והוא מפני שאמרנו, שכל האומר "ויכולו השמים והארץ וכו'. הוא מעיד שהקב"ה ברא מעשה בראשית, והעדות צריכה להיות מעומד, וכדאייתא בגמרא שבועות (דף ל) ואחר כך יאמר "יום השישי ויכולו השמים והארץ וכל צבאם וכו'. מעומד, (חזון עובדיה שבת חלק ב עמ' די-טו).

"דין הלכתי מהפרשה"

מענייני 'ברית יצחק' (הלכות מילקוט יוסף)

בפרשתנו מוצאים אנו את קיום מצות ברית המילה הראשונה בבריאה, במילת אברהם את עצמו, ואת בני ביתו, כנאמר בפסוק "וגמלתם את בשר ערלתכם והיה לאות ברית, ביני וביניכם" וכו'...

כידוע, לילה שלפני יום המילה, נקרא ליל "ברית יצחק", ובכמה מקומות נהגו להיות ניעורים כל הלילה ולעסוק בתורה אצל התינוק, וקבעו סדר לימוד מיוחד ללילה זה, ומנהיגו להביא לבית עשרה אנשים לקרוא את סדר הלימוד, ומה טוב ומה נעים שיהיו נוכחים שם תלמידי חכמים להשיח בדברי תורה, ויש שנהגו להדליק נרות בלילה הזה, ושמחים ושרים בו.

אין חובה בעשיית הסעודה עם פת

אין חובה לעשות סעודה לביל הברית עם נטילת ידיים ופת, אלא אפשר על ידי טעימות מיני תרגימא בלבד, ואם בכל זאת אוכלים פת- אין הסעודה נחשבת לסעודה מצוה, ולכן אחר ראש חודש אב אסור לאכול בשר בסעודת ליל הברית.

ברית יצחק כשנדחית הברית או כשחלה בשבת

אם נדחית המילה מפני חולי התינוק, יש לקיים את הלימוד לביל הברית, ולא לביל השמיני ואם חלה המילה בשבת- יש מקדימים את הלימוד לליל שישי, וטוב יותר שגם לביל שבת יביא עשרה לביתו שיקראו את סדר התיקון.

שו"ת - מהלכות "ע"ב"ת" (המשך דיני קידוש)

מה הוא סדר הקידוש על הפת?

אדם שמקדש לביל שבת על הפת קודם הקידוש יטול ידיו ויברך "על נטילת ידיים", וישב במקומו, ויאמר "ויכולו וכו'. בעוד הפת מכוסה, ואחר כך יגלנה, ויניח שתי ידיו על הפת, ויברך המוציא וברכת הקידוש, ובוצע ואוכל, (בן איש חי בראשית שנה שנייה אות כח).

מה הדין באדם אין לו לא פת ולא יין לקדש, מה יעשה?

אדם שאין לו לא פת ולא יין לקדש, אינו יכול לומר את ברכת הקידוש לבדה, אלא יצא חובת קידוש מהתורה, בתפילה, (חזון עובדיה שבת חלק ב עמ' עה וכן הליכות עולם חלק ג עמ' ו).

ואם רוצה לקדש על פירות או מאכלים אחרים, אינו רשאי לומר עליהם את ברכת הקידוש, (חזון עובדיה חלק ב עמ' עז), ומכל מקום מי שאין לו לא יין ולא פת לקידוש, אינו צריך להיות בתענית, אלא אוכל ושותה ללא קידוש, (שם בעמ' עז).

איך מצוות קידוש לביל שבת צריכה להיעשות בעמידה או בישיבה?

כתב בספר הפרדס הגדול לרש"י (ס"ו - א), והוא מפני שאמרנו, שכל האומר "ויכולו השמים והארץ וכו'. הוא מעיד שהקב"ה ברא מעשה בראשית, והעדות צריכה להיות מעומד, וכדאייתא בגמרא שבועות (דף ל) ואחר כך יאמר "יום השישי ויכולו השמים והארץ וכל צבאם וכו'. מעומד, (חזון עובדיה שבת חלק ב עמ' די-טו).

זיווג ומוסר

מרן רבינו הרה"ג הרב **טיירי שליט"א גדול רבני תימן**

איך אברהם אבינו עשה ברית מילה?

נאמר בפסוק **"בעצם היום הזה נימול אברהם וישמעאל בנו" (יז-נו) בפרקי רבי אליעזר** (פרק כט) איתא, ששם בן נח, מל את אברהם אבינו ואת ישמעאל בנו.

החיד"א בספרו מדבר קדמות (מערכת א' אות מח) כתב בשם מדרש תנחומא (לך לך סימן יז), שהיה אברהם אבינו ירא למול את עצמו, ובה עקרב ועקצו וחתך ערלתו, וזכר זה מרומז בפסוק וימל את בשר ערלתו בעצם היום הזה, **המילה בעצם ראשי תיבות בעקיצת עקרב צדיק מל.**

ועוד איתא במדרש רבה (פרק מב-ח) שנתגלה הקב"ה לממרא, ואמר לו נתת לו עצה למול, חייך איני נגלה אל אוהבי אלא בפלטין שלך, ואתה תהיה שותף בברית המילה של אברהם רבינו, מכאן רואים שממרא היה הסודק של אברהם אבינו. **אבל יש להקשות ממדרש בראשית זוטא שם שממרא מת קודם ואיך היה סנדק של אברהם?**

לכן יש לתרץ, שהקב"ה בכבודו ובעצמו היה הסנדק, שהרי כתוב בנחמיה (ט-ח) וזכרת עמו הברית לתת את ארץ הכנעני וכו'. שהקב"ה אז נתן לאברהם את שבע העממים.

עזרת מבית ההוראה

"יבילע אומר"

התנא דבי נשיאה מורינו הרה"ג אהרן בושבול שליט"א

האם כהן מחלל שבת בפרהסייה יכול לעלות לזדון ולשאת כפיו?

הרמב"ם (בפרק ט"ו מהלכות תפילה הלכה ו) כתב: כהן שאינו מדקדק במצוות או שהיו העם מרננים אחריו, או שלא היה משאו ומתנו בצדק, הרי זה נושא את כפיו, ואין מונעין אותו, לפי שזו מצווה על כל כהן וכהן שראוי לנשיאת כפיים, ואין אומרים לרשע הוסף רשע והימנע מן המצוות.

ואל תתמה ותאמר, מה תועיל ברכת הדיוט זה, שאין קיבול הברכה תלוי בכהנים אלא בקב"ה, שנאמר "ושמו את שמי על בני ישראל אני אברכם" הכהנים עושין מה שנצטוו בה, והקב"ה ברחמי מברך את ישראל כחפצו, עכ"ל.

ומכאן שאין למנוע כהן בעל עבירה לשאת כפיים, כיוון שהברכה אינה באה מהכהן אלא מהקב"ה, והכהן משמש צינור בלבד.

ואולם כל זה בעבירות כלליות, אבל אם הכהן עובר על מצוות הכהנים, כגון שנטמא לתמים במזיד, או שנשא גרושה, גירת או גויה ח"ו, פשוט וברור שאינו ראוי לישא את כפיו, ולא יעלה לתורה ראשון ואין מכבדים אותו ככהן כלל. ואם הכהן מחלל שבת בפרהסייה, **נראה דכיוון שהרמב"ם** (בפרק ל' מהלכות שבת הלכה ט"ו) כתב שדיוט כהן עכו"ם לכל דבריו, וזאת על פי הגמרא בחולין (דף ה), לפי זה אינו ראוי לישא את כפיו ולברך את ישראל, ואולם, אין בידינו להירידו בכח מהדוכן, ואם עלה, לא יענה אמן אחר ברכותיו שהן ברכות לבטלה, ואם יש עימו כהנים אחרים, יכול לענות אמן ולהתברך ולכוון על ברכת הכהנים הכשרים.

באר יצחק

הרה"ג יצחק לוי שליט"א רב העיר נשר וחבר מועצת הרה"ר

כאשר מתפללים תפילת שחרית במניין מצומצם, ויש אחד מהקהל שמוכרח לצאת באמצע חזרת השליח ציבור לעבודתו, האם מותר להתחיל חזרה כשיוצעים מראש שלא ישאר להם למניין עד סוף תפילת חזרה, או שעדיף יותר לעשות רק קדושה בלי חזרה?

הלכה פסוקה היא, שאין אומרים דברים שבקדושה כפחות מעשרה, אבל אם התחיל לומר קדיש או קדושה בעשרה ויצאו מקצתם, גומרים את אותו הקדיש או אותה הקדושה שהתחיל, והוא שנתיירו רוב מניין, וכן אם התחיל השליח ציבור תפילת החזרה בעשרה, ויצאו מקצתם, ממשיך ואומר קדושה ושאר חזרת השליח ציבור.

אולם בנידוננו שיועד השליח ציבור מראש שעתיד לצאת אחד מהקהל באמצע החזרה, יש אומרים שאין להתחיל חזרת הש"ץ על דעת לסיימה בלי מניין שלם.

אכן יש שמתירים בנידוננו להתחיל את חזרת הש"ץ בעשרה, למרות שיוצעים שאחד מהקהל יצטרך לצאת באמצע החזרה, כיון שמתחילים בהיתר, והכל הולך אחר ההתחלה, ובפרט שיתכן שלבסוף אותו אחד שממחר יוכל להתעכב עוד קצת עד שייסמו החזרה, וגם אם יצא באמצע החזרה הרי יתכן שיבוא עוד אחד לכית הכנסת וישלים המניין.

ובשעת הדחק שאין אפשרות להשיג עוד אחד שישלים המניין, יש לסמוך על דברי המתירים להתחיל את חזרת השליח ציבור או קריאת התורה על דעת שיצא אחד מהקהל באמצע, כדי שלא לבטל התפילה או הקריאה, שכיון בדיעבד לכל הדעות אפשר להמשיך, והמחלוקת היא רק על לכתחילה, למעשה יש להקל אף לכתחילה.

רב אוריז

הרב צביקה רוטו שליט"א רב בית הכנסת "קול רינה וישועה"

במעלת העושה טוב לחבירו

"ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וגו. ויגד לאברם העברי וגו. (ד-יב,ג) הפליט זה עוג, והגיד לאברהם שנשבה לוט בכדי ששביקש אברהם להצילו יהרג, ועוג ישא את שרה (בראשית רבה הובא ברש"י), עם כל זה בעת מלחמת משה עם עוג הוצרך ה' יתברך לומר למשה "אל תירא אותו" (במדבר כא-לד), **ואמרו חכמינו ז"ל** שמשה רבינו חשש שמא תעמוד לו לעוג זכותו שבא להגיד לאברהם על הסכנה המרחפת על לוט, ועל ידו ניצול לוט.

הרי אנו יכולים ללמוד מזה קל וחומר עצום, משה רבינו ובני ישראל חששו מפני זכותו של עוג, אשר לפני שנים רבות בא לספר לאברהם על אודות לוט, ובעוד שכל כונותו לא הייתה אלא "לישא את שרה", **וגם לא יצאה טובה מזה לאברהם אלא ללוט**, על אחת כמה וכמה כשאדם עושה דבר טוב והוא מתכווין לטובה והטובה נעשית ליהודי כשר נאמן, זכותו גדולה לאין שיעור ועומדת לדורי דורות. (בשם הרה"צ ר' יוסף זונדל סלנטר)

אולם, יש להתבונן **מדוע אברהם אבינו מסר עצמו עבור אדם רשע כלוט, איזה מעלה מיוחדת מצא בו?** ברם האמת היא שלא טרח אברהם בשביל לוט אלא חש לכבוד ה' יתברך, שהרי כשנמרוד זרק את אברהם לכבשן האש ויצא ח', נגרמה בושה גדולה לנמרוד שלא הצליח להרוג את אברהם, ומימלא נהיה קידוש שם שמים שהאלוקים של אברהם הצילו, **כעת חשש אברהם שאם יהרג לוט יחשבו כולם שאברהם נהרג משום שהיו דומים מאוד בקלסתר פניהם**, (כפרש"י פרק יג-ח) ובכך יגרם חילול ה' שחש ושלומו אלוהיו של אברהם לא עזר לו, לכן אברהם מסר עצמו לכבוד ה' יתברך. (בשם מרן הראש"ל"צ הרב עובדיה יוסף זצוק"ל)

העלוך להצלחת כל התורמים

המסטייעים-

אופק מולכי הי"ו, יקיר ענדי
הי"ו, דניאל דניאלי הי"ו, יגאל
קרול הי"ו, וכל התורמים
בעילום שם!

העלוך בהוצאת דפוס 'אמגרה' הרצל 6
ראש"ל - שיזכו להצלחה וברכה,
וכל הישרעות אמן!

העלוך לעילוי נשמות של

דוד בן גרציה הי"ד/ עזרם בן
שלום/ יהודה בן יעקב ויצחק/
סיימון בן סרגיו/ ר' שלמה בן
יוסף וטובה מעתיק, ז"ל

העלוך מוקדש להצלחת
פלאג טל אלפסי הי"ו,
יובה לברכה במעשה ידיו אמן!

בשורה משמחת לתושבי ראש"ל צ"י

שאלות בדיני טהרת המשפחה, וביקת מראות, שמתווה בדרכו של מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל שעל ידי:

בית הוראה - "יביע אומר"

בפלאפון - 050-4162455

ניתן להעביר מראות- לר' שבוי שלום 7 שכונת נחלת יהודה ראש"ל צ"י

רב מורשה ומוסמך "מהרבנות הראשית לישראל"

לעריכת חופה וקידושין הרב יוסף חיים עדני שליט"א

להזמנות בטלפון- 0504162455

להודרת העלוך דרך האתרים

עלוני "דרשו" - או עלוני "לדעת"!

לרע בר קיימא - אלינור בת ציפורה - גל בת יעל. למצלחה בכל העניינים - חיים בן מרים, מיטל בת ציפורה, נאור בן מיטל, אילי בת מיטל.

ילד הולך לישון עם שמיכה אחת, אם קם בבוקר עם שתי שמיכות סימן שאמא שלו הייתה כאן, אם קם בלי שמיכה סימן שלו היה כאן, ואם קם עם שמיכה שמיכות סימן שאחותו מנקה את הבית.
שיבור ופזל התנגשו ברחוב ונפלו. הפזל: "אולי תסתכל לאן שאתה הולך?!" השיבור: "אולי תתן לאן שאתה מסתכל?!"
כשאתה קונה חלות במאפיה הם אומרים שזה בטעם של בית. כשאתה אופה חלות בבית אתה אומר שייצא ממש כמו בחנות.